

מרים עשיוני:

„למלכה אין כסף ולצ'ייז' אין כסף!“

השבוע ירד המסך על ההצגה האחרונה של תיאטרון הברכות של אריק סמית. 11 שנות פעילות, 1800 הצגות והמצב הכלכלי הכריעו אותה. המפיקה מרים עשיוני, שיסדה את תיאטרון הברכות עם אריק סמית ויוסי גרבר, ב-1973. נכונה ושלחה הודעות פיטורין לכל אנשיהצוות.

שאלתי אותה אם לא היתה שום דרך אחרת. ניסינו את כל הדרכים האחרות. התיאטרון לנוער, שקנה מאיתנו בשש השנים האחרונות 100 הצגות לשנה, סירב הפעם. מהמועצה לתרבות ואמנות אמרו שהם לא יכולים לעזור. ניסינו לפנות לספונסרים פרטיים, ודחו אותנו לזמן יותר טוב. שלחנו מיכתב לשרהחינוך והתרבות ולא קיבלנו תשובה.

● **מדוע תיאטרון כזה, עם צוות לא בליכך גדול, אינו יכול להחזיק את עצמו?**

יש לנו שישה שכירים, שהם שש משכורות באחד בכל חודש — אם יש הצגות ואם אין הצגות: יש הוצאות רבות אחרות. גם בארצות הרבה יותר גדולות משלנו תיאטרון כזה לא מחזיק את עצמו, בלי תמיכה ממלכתית או עירונית. פה, למלכה אין כסף ולצ'ייז' אין כסף.

● **מה הוא הסכום שהיה מציל את התיאטרון?**

אילו היינו מקבלים 25 אלף דולר לשנה, שהם כרבע מהוצאותינו, היינו מכסים את השאר בכוחות עצמנו. בליכך חבל לי לראות מיפעל אמנותי יפהפה וחשוב, שהביא הרבה ברכה לאלפי ילדי ישראל, הולך לטמיון, בגלל סכום שאינו בליכך גדול.

● **כלומר, אם לא תצליחו לגייס את 25 אלף הדולר, נגמר העניין?**

הסיכוי האחרון הוא שאמנות לעם תתחייב לקנות 60 הצגות בשנה, בכל רחבי הארץ. כולנו מחזיקים אצבעות. אני כמעט בוכה מהעניין הזה. תיאטרון הברכות הוא בכת עיני וגולת הכותרת של עבודתי.

● **אני מבינה שלך העניין הרבה יותר קשה מאשר לאריק סמית. שאמר לא פעם כי הוא עוזב את הארץ וחוזר לדרום-אפריקה.**

הוא יכול להגיד. אבל לעזוב הוא לא יכול, כי הוא ישראלי וציוני, אם הוא רוצה ואם לא. הוא באמת נסע לדרום-אפריקה, אבל לא עברו שישה שבועות והוא חזר הנה.

בקי פריישטדט:

„אשכנע את המיליונרים להקים קרן לתרבות!“

בקי פריישטדט ממפלגת העבודה קיבלה השבוע ממזכ"ל המפלגה מינוי חדש. היא תשמש יו"ר המחלקה לתרבות ואמנות של המפלגה. שאלתי אותה: לא זה הדבר שעשית עד עכשיו?

עד עכשיו עסקתי בגיוס. הפעלה, שמירת קשר וקיום ריאולוג בין אנשי הרוח הישראליים לבין מפלגת העבודה.

● **כלומר, הקימו השבוע מחלקה חדשה?**

למעשה, כן. לפני הרבה שנים היתה תנועת העבודה מעורבת מאוד במיפעלי תרבות ואמנות, כמו בהקמת הוצאות-ספרים, סיוע לתיאטראות ועוד, אבל אחר-כך היו שנים רבות של חוסר מעורבות, והיום אני רוצה לחדש את התנופה.

● **זה הדימוי שעכשיו צריכה המפלגה בדיוק של תרבות ואמנות?**

אני לא עוסקת בדימויים, אני עוסקת במה שנראה לי חשוב, ואני לא מסכימה עם הדיעה שכל מה שתרכות זה לא טוב להמונים.

● **במה בדיוק את רוצה לעסוק?**

בשלושה דברים עיקריים: אני רוצה ליוזם דרכים להביא תרבות לעיריות-פיתוח, שאמנים מהשורה הראשונה והשניה יירדו ויעשו שם דברים.

● **זה לא מה שעושים ב-אמנות לעם?**

אני לא מדברת על הנחתה של אמן לערב אחד, אלא על פיתוח מרכזי-תרבות מקומיים, מתוך אנשי המקום, בעזרת אמנים מהחוק.

● **מה עוד?**

דבר נוסף שנראה לי חשוב מאוד הוא מעמדו של הסופר בישראל, שהוא דפוק מבחינת המחוקק, מבחינת המו"ל, המפיץ, מסיבה-כנסה ומה לא? הנה, כבר ביום ראשון אנחנו אוספים בצוותא את מנכ"ל משרד-מישפטים, סגן נציב מסיבה-כנסה, שרה-כלכלה, יו"ר ועדת-החינוך, נציג המו"לים ונציגי הסופרים — כדי ללבן בעיות.

● **עד היום חשבתי שזה תפקידה של אגודת-הסופרים.**

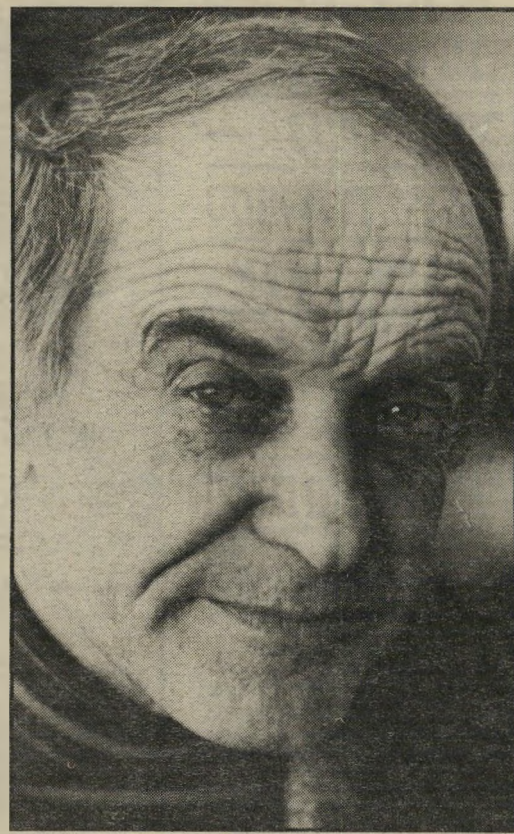
כל אחד יתרום מה שהוא יכול. זה לא יגרע, זה רק יוסיף. דבר נוסף שאני רוצה לעסוק בו הוא נושא הטלוויזיה.

● **כלומר?**

במשך כל השנים שהטלוויזיה קיימת, היא לא עשתה כמעט דבר להפצת התרבות בעם. בנושא הזה היא לגמרי לא ניצלה את כוחה העצום.

● **תסלחי לי שאני שואלת — יש לכם כסף לכל התוכניות האלה?**

אני אגיע לכל המיליונרים ואשכנע אותם להקים קרן לתרבות ואמנות.

הרולד רובין:

„אפשר לעשות יותר למען רעיון מחוץ לכלא!“

רגשות מסוגים שונים עורר בקרבנו דניס גולדברג, שהיה כולא 22 שנה בדרום-אפריקה, ובקושי רב הסכים להשתחרר. בעיני חבריו לדיעה הוא גיבור לאומי. מה חושבים עליו הדרום-אפריקאים הגרים בארץ. שגם הם מתנגדים חריפות למישטר האפרטהייד, אבל לא היו פעילים בתנועות פוליטיות? בעניין זה שאלתי את הצייר הרולד רובין.

אני מבין אותך, שהוא ישב בכלא 22 שנה, כי אני מבין שיש אנשים המוכנים ללכת עד הסוף עם האידאולוגיה שלהם. אני רק חשבתי תמיד שאפשר לעשות הרבה יותר למען רעיון מחוץ לכותלי הכלא. אני יודע שהשיבה של גולדברג, של גולדברג ושל חבריהם נותנת גב מסוים לשחורים בדרום-אפריקה, אני רק לא בליכך בטוח שזה הגב הנכון.

● **מקרב חבריך הדרום-אפריקאים, היושבים בארץ, יש כאלה הבעלים עליו שוויתר לבסוף?**

אני לא מכיר איש כזה. אני גם לא חושב שלמישהו יש זכות לכך.

● **גם אתה התנגדת, ועדיין מתנגד, לאפרטהייד. איך זה שלא הסתבכת בדרום-אפריקה?**

כמעט הסתבכתי. השתתפתי בהרבה הפגנות, ניגנתי ג'ז עם שחורים בתוך הגטו שלהם, שזה בניגוד לחוק, ופעם נשפטתי, כי ציירתי ציור שלפי דעת השלטונות היה פרובוקאטיבי.

בשלב מסוים הרגשתי שנמאס לי מהבעיות בין השחורים ללבנים, ועליתי ארצה כדי שכאן יימאס לי מהבעיות בין היהודים לערבים.